

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 23 grudnia 2022 r.
Znak sprawy: RYB.fmk.092.3.2022

Pan
Łukasz Kowalski
Dyrektor
Pomorskiego Oddziału Regionalnego
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Kołłątaja 1
81-332 Gdynia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE NR 10

Na podstawie art. 26 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. *o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego*¹, zwanej dalej „ustawą z dnia 10 lipca 2015 r.”, oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*² została przeprowadzona kontrola w Pomorskim Oddziale Regionalnym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą przy ul. Kołłątaja 1, 81-332 Gdynia, zwanym dalej „Oddziałem”.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowego wykonywania przez Instytucję Pośredniczącą powierzonych jej zadań Instytucji Zarządzającej, z przepisami prawa i Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020, zwanym dalej „PO RYBY 2014-2020”.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2140.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

Zakres niniejszej kontroli systemowej był zgodny z założeniami Roczego Planu Kontroli PO RYBY 2014-2020 Instytucji Zarządzającej na okres od 1.07.2021 do 30.06.2022 r., zatwierdzonego 14.06.2021 r.

Okres objęty kontrolą: od 1.01.2017 r. do 22.12.2021 r.

Wdrażanie pomocy odbywało się na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. oraz:

1. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. *ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwanego dalej „rozporządzeniem 1303/2013”³*
2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. *w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011*⁴.
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁵.
4. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lipca 2018 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze”, zwanym dalej „rozporządzeniem do Priorytetu 1”*⁶.
5. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 28 lutego 2017 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej oraz wysokości stawek tej pomocy na realizację działań w ramach Priorytetu 2 – Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy, zawartego*

³ Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320, z późn. zm.

⁴ Dz. Urz. UE L 149 z 20.05.2014 r., str. 1.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634.

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1493, z późn. zm.

w Programie Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”, zwanym dalej „rozporządzeniem do Priorytetu 2”⁷.

6. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i rodzaju sprawozdań oraz trybu i terminów ich przekazywania w ramach realizacji Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”⁸.
7. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, zwanym dalej „rozporządzeniem do zaliczek”⁹.
8. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie trybu, zakresu, terminów i szczegółowego sposobu rozliczania wydatków poniesionych w ramach realizowanych operacji Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”, zwanym dalej „rozporządzeniem do wydatków”¹⁰.
9. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 września 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu oraz terminów przeprowadzenia kontroli realizacji strategii rozwoju lokalnego oraz w odniesieniu do operacji w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” oraz wzoru upoważnienia do wykonywania czynności w ramach tych kontroli, zwanym dalej „rozporządzeniem do kontroli”¹¹.
10. Porozumienia zawartego w dniu 9 grudnia 2016 r. pomiędzy Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, działającym jako Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”, a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, działającą jako Instytucja Pośrednicząca w realizacji Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”, wraz z aneksami.
11. Książek procedur ARiMR dotyczących udzielania pomocy dla Priorytetu 1 oraz Priorytetu 2 w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” na lata 2014-2020.
12. Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach PO RYBY 2014-2020.

Kierownikiem podmiotu kontrolowanego w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych był Pan Łukasz Kowalski, pełniący funkcję Dyrektora Pomorskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 515, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 2076.

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 458.

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 754.

¹¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1645.

Kontrola została przeprowadzona od 31.01.2022 r. do 31.03.2022 r. (czynności kontrolne w siedzibie Oddziału 21-25.03.2022 r.) przez [REDAKTOWANO] (głównego specjalistę w Departamencie Rybołówstwa) oraz [REDAKTOWANO] (głównego specjalistę w Departamencie Kontroli i Audytu) – pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli odpowiednio nr 10/PO Ryby 2021/2022 oraz nr 4/2022 podpisanych 28.01.2022 r. z upoważnienia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez Dyrektora Generalnego Pana Grzegorza Mrocza.

I. Ocena skontrolowanej działalności

1. Skontrolowaną działalność Oddziału w zakresie wykonywania przez instytucję pośredniczącą powierzonych jej zadań instytucji zarządzającej, z uwzględnieniem przyjętych kryteriów legalności i rzetelności, ocenia się pozytywnie z uchybieniami.
2. W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia proceduralne w zakresie:
 - 1) terminowości rozpatrywania wniosków o dofinansowanie¹²,
 - 2) terminowości rozpatrywania wniosków o zmianę umowy o dofinansowanie¹³,
 - 3) informowania beneficjenta o terminie rozpoczęcia i zakończenia okresu związania z celem¹⁴,
 - 4) zwrotu beneficjentowi weksla w związku z rozliczeniem całości wypłaconej kwoty zaliczki¹⁵,
 - 5) śladu rewizyjnego w zakresie sprawdzenia beneficjenta w rejestrze naruszeń¹⁶,
 - 6) terminowości złożenia deklaracji bezstronności przez kontrolerów BKM¹⁷,
 - 7) terminowości rejestrowania wniosku o płatność, kompletności, poprawności danych w systemie LIDER¹⁸.
3. Wymienione powyżej uchybienia proceduralne nie spowodowały skutków finansowych dla operacji objętych kontrolą dlatego też nie miały wpływu na końcową ocenę skontrolowanej działalności Oddziału.

II. Ustalenia kontroli

Kontrolą objęto proces weryfikacji 4 operacji zakończonych i rozliczonych, które podlegały ocenie przez Oddział w ramach działania 1.10 Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej, działania 1.11 Wartość dodana, jakość produktów i

¹² OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17, OR11-6520.13-OR1100003/19.

¹³ OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

¹⁴ OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

¹⁵ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

¹⁶ OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

¹⁷ OR11-6520.11-OR1100083/17.

¹⁸ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

wykorzystywanie niechcianych połowów, działania 2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę oraz 2 sprawy, w ramach których wnioskodawcom odmówiono przyznania pomocy, pozostawiono wniosek bez rozpatrzenia - zgodnie z poniższym wykazem.

Lp.	Znak sprawy	Status sprawy
1.	OR11-6520.10-OR1100014/20	rozliczona/zakończona
2.	OR11-6520.10-OR1100002/20	rozliczona/zakończona
3.	OR11-6520.11-OR1100083/17	rozliczona/zakończona
4.	OR11-6521.3.1-OR1100040/17	rozliczona/zakończona
5.	OR11-6520.13-OR1100003/19	odmowa przyznania pomocy
6.	OR11-6520.12-OR1100001/21	wniosek pozostawiony bez rozpatrzenia

Dodatkowo w celu sprawdzenia procesu postępowania Oddziału po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas kontroli trwałości operacji, kontrolą objęto dokumentację zgromadzoną w następstwie stwierdzenia nieprawidłowości obejmujące 2 operacje: OR11-6520.11-OR1100083/17 oraz OR11-6520.9-OR1100079/17.

Opis procesu obsługi operacji w zakresie objętym kontrolą został zawarty w szczególności w niżej wymienionych książkach procedur:

- 1) KP-611-440-ARiMR - Obsługa wniosków o dofinansowanie na operacje w zakresie działania Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej na poddziałanie systemy rekompensaty za szkody wyrządzone połowom przez ssaki i ptaki chronione oraz w zakresie działania Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”,
- 2) KP-611-478-ARiMR - Obsługa wniosków o płatność na operacje w zakresie działania Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej na poddziałanie systemy rekompensaty za szkody wyrządzone połowom przez ssaki i ptaki chronione oraz w zakresie działania Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”,
- 3) KP-611-491-ARiMR - Obsługa wniosków o dofinansowanie na operacje o charakterze inwestycyjnym w ramach Priorytetu 1. „Promowanie rybołówstwa

zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy”, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”,

- 4) KP-611-573-ARiMR - Obsługa wniosków o płatność składanych na operacje o charakterze inwestycyjnym w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym Rybacktwo i Morze,
- 5) KP-611-563-ARiMR - Obsługa wniosków o dofinansowanie w ramach Priorytetu 2 – Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”,
- 6) KP-611-608-ARiMR - Obsługa wniosków o płatność w ramach Priorytetu 2 Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej, i opartej na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacktwo i Morze”,
- 7) KP-611-605-ARiMR - Weryfikacji konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Priorytetów: 1,2,3,5 i 6 objętych Programem Operacyjnym "Rybacktwo i Morze",
- 8) KP-611-480-ARiMR - Procedura zmiany umowy o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego "Rybacktwo i Morze",
- 9) KP-611-170-ARiMR - Monitorowanie terminowości składania rocznych sprawozdań z realizacji operacji w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”,
- 10) KP-611-347-ARiMR Przeprowadzanie czynności kontrolnych w ramach działań Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”,
- 11) KP-611-493-ARiMR Kontrola Beneficjentów w okresie związania celem z wypełniania zobowiązań wynikających z otrzymanej pomocy w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”,
- 12) KP-611-330-ARiMR - Przechowywanie, udostępnianie i zwrot dokumentów prawnego zabezpieczenia umów o dofinansowanie i zaliczek w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”,
- 13) KP-611-306-ARiMR - Procedury prognozowania i dokonywania płatności ze środków współfinansowania krajowego w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”.

1. Weryfikacja pod względem formalnym i merytorycznym wniosków o dofinansowanie

- 1.1. W przedmiotowym obszarze stwierdzono, że wnioski o dofinansowanie¹⁹ objęte kontrolą zostały złożone do właściwego ze względu na miejsce realizacji operacji Pomorskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w terminach wskazanych w ogłoszeniach o naborach, tj. 24 - 30.07.2020 r.²⁰, 4.12.2017 r. – 22.12.2017 r.²¹, 15.09.2017 r. – 13.10.2017 r.²², zamieszczonych na stronie administrowanej przez Agencję. Jednocześnie potwierdzono, że kontrolowane operacje znalazły się na odpowiednich listach wniosków o dofinansowanie (listy rankingowe).
- 1.2. Potwierdzono, że pracownicy Oddziału uczestniczący w procesie oceny wniosków o dofinansowanie złożyli deklaracje bezstronności.
- 1.3. W przypadku 2 badanych operacji²³ w trakcie oceny formalno-merytorycznej wniosków o dofinansowanie konieczne było wezwanie wnioskodawców do uzupełnienia braków w dokumentacji lub złożenia wyjaśnień. Potwierdzono, że postępowanie Oddziału w zakresie wzywania wnioskodawców do uzupełnienia braków w dokumentacji lub złożenia wyjaśnień było zgodne z przepisami rozporządzeń wykonawczych²⁴, a ocena formalno-merytoryczna skontrolowanych wniosków o dofinansowanie odbyła się w oparciu o książki procedur obowiązujące w trakcie ich oceny.
- 1.4. W przypadku 2 operacji²⁵ Oddział informował wnioskodawców o wydłużeniu terminu oceny wniosku o dofinansowanie, zgodnie z art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r.
- 1.5. W przypadku 2 skontrolowanych operacji²⁶, stwierdzono, że wnioski o dofinansowanie zostały rozpatrzone przez Oddział po terminie wynikającym z art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r., który wskazuje, że: *„rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie następuje w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia. W*

¹⁹ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17, OR11-6520.10-OR1100014/20, OR11-6520.10-OR1100002/20. Nie dotyczy operacji dla których kontrolowany był proces postępowania po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas kontroli trwałości operacji, tj.: OR11-6520.9-OR1100079/17, OR11-6520.11-OR1100083/17 oraz operacji, którym Oddział odmówił przyznania pomocy / pozostawił wniosek bez rozpatrzenia, tj. OR11-6520.13-OR1100003/19 i OR11-6520.12-OR1100001/21.

²⁰ OR11-6520.10-OR1100014/20 – data złożenia wniosku 24.07.2020 r., OR11-6520.10-OR1100002/20 - data złożenia wniosku 24.07.2020 r.

²¹ OR11-6520.11-OR1100083/17 – data złożenia wniosku 22.12.2017 r.

²² OR11-6521.3.1-OR1100040/17 – data złożenia wniosku 4.10.2017 r.

²³ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

²⁴ § 46 ust. 2 i 3 rozporządzenia do Priorytetu 2 oraz § 61 ust. 2 i 3 rozporządzenia do Priorytetu 1.

²⁵ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

²⁶ OR11-6520.11-OR1100083/17. Wniosek o dofinansowanie został złożony 27.12.2017 r. (data wpływu do ARIMR 27.12.2017 r.). Pismem z 21.03.2018 r. powiadomiono Beneficjenta o wydłużeniu 3 miesięcznego terminu rozpatrywania wniosku o dofinansowanie - do 22.06.2018 r. Zgodnie z kartą weryfikacji wniosku o dofinansowanie Sekcja F wynik końcowy weryfikacji został zatwierdzony 1.02.2019 r.

OR11-6521.3.1-OR1100040/17. Wniosek o dofinansowanie został złożony 4.10.2017 r. Pismem z 4.01.2018 r. powiadomiono Beneficjenta o wydłużeniu 3 miesięcznego terminu rozpatrywania wniosku o dofinansowanie - do 4.04.2018 r. Zgodnie z kartą weryfikacji wniosku o dofinansowanie Sekcja F wynik końcowy został zatwierdzony 18.05.2018 r.

przypadku nierozpatrzenia wniosku w terminie instytucja pośrednicząca, zawiadamia wnioskodawcę o przyczynach zwłoki, określając nowy termin rozpatrzenia wniosku, nie dłuższy niż 3 miesiące”.

W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze weryfikacji pod względem formalnym i merytorycznym wniosków o dofinansowanie ocenia się pozytywnie z uchybieniem w zakresie terminowości rozpatrywania wniosków o dofinansowanie.

2. Weryfikacja spraw w przypadku odmowy przyznania pomocy

2.1. Potwierdzono, że formalno-merytoryczna ocena wniosków przez Oddział odbyła się w oparciu o obowiązujące książki procedur²⁷ oraz pracownicy uczestniczący w procesie weryfikacji wniosków złożyli deklaracje bezstronności.

2.2. W przypadku operacji OR11-6520.12-OR1100001/21 stwierdzono, że wniosek o dofinansowanie został rozpatrzony w terminie wynikającym z art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r.

2.3. Potwierdzono, że w przypadku operacji nr OR11-6520.12-OR1100001/21, Oddział zgodnie z przepisami krajowymi (§58 ust. 1 pkt 5 w związku z §10 ust. 2 rozporządzenia do Priorytetu 1) pozostawił bez rozpatrzenia wniosek o dofinansowanie.

2.4. Potwierdzono, że w przypadku operacji nr OR11-6520.13-OR1100003/19, Oddział zgodnie z przepisami krajowymi (§ 63 rozporządzenia do Priorytetu 1) odmówił przyznania pomocy.

W przypadku operacji OR11-6520.13-OR1100003/19, stwierdzono, że wniosek o dofinansowanie został rozpatrzony przez Oddział po terminie²⁸ wynikającym z art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r., który wskazuje, że: „rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie następuje w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia. W przypadku nierozpatrzenia wniosku w terminie instytucja pośrednicząca, zawiadamia wnioskodawcę o przyczynach zwłoki, określając nowy termin rozpatrzenia wniosku, nie dłuższy niż 3 miesiące”.

W związku z powyższym działalność Oddziału związaną z odmową przyznania pomocy ocenia się pozytywnie z uchybieniem w zakresie terminowości rozpatrywania wniosku o dofinansowanie.

3. Weryfikacja zawartych umów o dofinansowanie realizacji operacji/aneksów

²⁷ OR11-6520.12-OR1100001/21 oraz OR11-6520.13-OR1100003/19 - KP-611-491-ARiMR.

²⁸ 279 dni po terminie.

3.1. W toku kontroli stwierdzono, że umowy o dofinansowanie zostały zawarte w przypadku wszystkich 4 pozytywnie ocenionych przez Oddział wniosków o dofinansowanie.

3.2. Potwierdzono, że umowy o dofinansowanie:

- 1) były przygotowane na wzorach obowiązujących dla poszczególnych naborów wniosków oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami,
- 2) zawierały wymagane załączniki,
- 3) zostały właściwie zabezpieczone poprzez złożenie przez beneficjenta weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową (również w przypadku wnioskowania o wypłatę zaliczki²⁹).

3.3. Stwierdzono, że w przypadku 2 badanych operacji³⁰ beneficjenci składali wnioski o zmianę zapisów umowy o dofinansowanie, które były oceniane przez Oddział w oparciu o obowiązującą książkę procedur KP-611-480-ARiMR/1/z. Pracownicy uczestniczący w procesie weryfikacji wniosku o zmianę zapisów umowy złożyli deklaracje bezstronności.

3.4. Zgodnie z książką procedur KP-611-480-ARiMR/1/z wniosek o zmianę umowy o dofinansowanie rozpatruje się w terminie niezbędnym do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia w uzasadnionych przypadkach kontroli w miejscu u beneficjenta, nie dłużej niż 30 dni kalendarzowych³¹. W toku kontroli stwierdzono, że w przypadku operacji OR11-6521.3.1-OR1100040/17³² 2 wnioski o zmianę warunków umowy o dofinansowanie zostały rozpatrzone z przekroczeniem terminu wynikającego z procedur.

W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze zawierania umów o dofinansowanie realizacji operacji/aneksów ocenia się pozytywnie z uchybieniem w zakresie terminowości rozpatrywania wniosków beneficjenta o zmianę warunków umowy o dofinansowanie.

4. Weryfikacja wniosków o płatność

²⁹ Dotyczy operacji OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

³⁰ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

³¹ Reguła nr 12 zawarta w Instrukcji wypełniania karty weryfikacji wniosku o zmianę postanowień umowy o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze”.

³² Aneks nr 1: data wpływu wniosku o zmianę umowy do Oddziału: 7.06.2019 r., karta weryfikacji (K-1/480) zatwierdzona 1.08.2019 r., zawarcie aneksu 1.08.2019 r. Aneks nr 2: data wpływu wniosku o zmianę umowy do Oddziału: 8.05.2020 r., karta weryfikacji (K-1/480) zatwierdzona 9.10.2020 r., zawarcie aneksu 15.10.2020 r.

- 4.1. W przypadku skontrolowanych 4 operacji³³, beneficjenci złożyli wnioski o płatność końcową, na formularzach opracowanych i udostępnionych przez Agencję, w terminie wynikającym z zawartej umowy o dofinansowanie lub aneksu do umowy, z zastrzeżeniem operacji nr OR11-6521.3.1-OR1100040/17³⁴. Po wpłynięciu wniosku o płatność, Oddział każdorazowo zamieszczał na otrzymanych dokumentach pieczęć z datą wpływu.
- 4.2. Potwierdzono, że ocena pod względem formalno-merytorycznym wniosków o płatność odbyła się w oparciu o obowiązującą książkę procedur³⁵.
- 4.3. Pracownicy Oddziału uczestniczący w procesie oceny złożyli oświadczenia o bezstronności.
- 4.4. Ocena formalno-merytoryczna wniosków o płatność zakończyła się wystawieniem przez Oddział zleceń płatności końcowej.
- 4.5. Stwierdzono, że w przypadku operacji nr OR11-6521.3.1-OR1100040/17 Oddział do 31.03.2022 r., tj. zakończenia przedmiotowej kontroli, nie wysłał do Beneficjenta pisma informującego o terminie rozpoczęcia i zakończenia okresu związania z celem³⁶, choć, zgodnie z danymi zawartymi w systemie LIDER, zlecenie płatności zostało wystawione 10.08.2021 r. i zrealizowane 25.08.2021 r.
- 4.6. W przypadku 2 skontrolowanych operacji³⁷ beneficjenci po zawarciu umowy o dofinansowanie, wnioskowali o wypłatę zaliczki. Ustalono, że Oddział zgodnie z procedurami wystawiał zlecenia płatności dla zaliczek i przekazywał je do Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa celem dokonania płatności zaliczkowej dla beneficjentów. W ramach prowadzonej oceny wniosków o płatność końcową Oddział zobowiązany był do weryfikacji prawidłowego wydatkowania przez beneficjentów otrzymanych zaliczek. Nie stwierdzono uchybień w zakresie postępowania Oddziału przy merytorycznym rozliczaniu zaliczek.

³³ OR11-6520.11-OR1100083/17 – data złożenia wniosku 10.01.2020 r., termin złożenia wynikający z umowy 1.01.2020 – 10.01.2020 r.; OR11-6521.3.1-OR1100040/17 – data złożenia wniosku 16.06.2019 r., termin złożenia wynikający z umowy 3.05.2020 – 1.06.2020 r.; OR11-6520.10-OR1100014/20 – data złożenia wniosku 11.09.2020 r., termin złożenia wynikający z umowy: do 30.09.2020 r.; OR11-6520.10-OR1100002/20 – data złożenia wniosku 29.09.2020 r., termin złożenia wynikający z umowy: do 30.09.2020 r.

³⁴ Wniosek o płatność wpłynął po terminie określonym w umowie o dofinansowanie, tj. z 15 dniowym opóźnieniem.

³⁵ KP-611-573-ARiMR.

³⁶ Zgodnie z Książką procedur KP-611-608-ARiMR/3z i załącznikiem IK-1/608 *Instrukcja wypełniania karty weryfikacji wniosku o płatność dla Priorytetu 2 Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy* (pkt 36) - Oddział zobowiązany jest wysłać do Beneficjenta pismo P-19/608, tj. pismo informujące o terminie rozpoczęcia i zakończenia okresu związania z celem.

³⁷ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

4.7. Stwierdzono, że w przypadku operacji, dla których beneficjentom została wypłacona zaliczka³⁸, Oddział nie dokonał zwrotu weksla niepełnego (in blanco) wraz z deklaracją wekslową (dot. zabezpieczenia zaliczki) w związku z rozliczeniem całości wypłaconej kwoty zaliczki.

Zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia do zaliczek, zaliczka jest wypłacana beneficjentowi po ustanowieniu i wniesieniu przez niego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie, które zostaje zwolnione po całkowitym rozliczeniu zaliczki wypłaconej na realizację operacji.

W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze weryfikacji wniosków o płatność ocenia się pozytywnie z uchybieniami w zakresie informowania beneficjenta o terminie rozpoczęcia i zakończenia okresu związania z celem, zwrotu beneficjentom weksli w związku z rozliczeniem całości wypłaconej kwoty zaliczki.

5. Dokonywanie kontroli beneficjentów w rejestrze podmiotów wykluczonych/rejestrze naruszeń

5.1. W przypadku operacji poddanych kontroli, potwierdzono przeprowadzanie przez Oddział kontroli wnioskodawców lub beneficjentów w rejestrze podmiotów wykluczonych, na każdym etapie wymaganym procedurami, poprzez wystosowanie zapytań do ministra finansów, który, zgodnie z art. 210 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, prowadzi ww. rejestr. Zgodnie z obowiązującymi książkami procedur w aktach kontrolowanych spraw Oddział pozostawił ślad rewizyjny z przeprowadzonych kontroli.

5.2. Kontrolujący potwierdzili również, że Oddział, na każdym etapie wymaganym procedurami, dokonał odpowiedniego sprawdzenia podmiotów ubiegających o pomoc finansową w rejestrze naruszeń, o którym mowa w art. 80 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. *o rybołówstwie morskim*³⁹, poprzez sprawdzenie podmiotu w aktualnej bazie danych z rejestru naruszeń, z poniższym zastrzeżeniem.

5.3. W odniesieniu do operacji OR11-6521.3.1-OR1100040/17 stwierdzono, że, na etapie weryfikacji wniosku o płatność, dokumentacja sprawy nie zawiera śladu rewizyjnego dot. sprawdzenia beneficjenta w rejestrze naruszeń, o którym mowa w art. 80 ustawy *o rybołówstwie morskim*. Zgodnie z zapisami załącznika IK-1/608 Instrukcja wypełniania karty weryfikacji wniosku o płatność dla Priorytetu 2 (...) do Książki Procedur KP-611-608-ARiMR/3/z, z weryfikacji w powyższym zakresie należy pozostawić ślad rewizyjny w postaci wydruku z ERS i dołączyć go do akt sprawy.

³⁸ OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

³⁹ Dz.U. z 2022 r. poz. 540.

W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze dokonywania kontroli beneficjentów w rejestrze podmiotów wykluczonych/rejestrze naruszeń ocenia się pozytywnie z uchybieniem w zakresie śladu rewizyjnego dot. sprawdzenia beneficjenta w rejestrze naruszeń.

6. Weryfikacja przeprowadzonych kontroli na miejscu realizacji operacji

6.1. W ramach wytypowanych operacji do kontroli, ustalono, że Oddział przeprowadził kontrolę na miejscu realizacji operacji:

- OR11-6520.11-OR1100083/17 – na etapie trwałości operacji,
- OR11-6520.9-OR1100079/17 – na etapie trwałości operacji.

6.2. W przypadku obydwu operacji, kontrola trwałości operacji została przeprowadzona przez upoważnionych pracowników Oddziału, po uprzednim zawiadomieniu beneficjenta o planowanej kontroli na miejscu, zgodnie z rozporządzeniem do kontroli.

6.3. Wyniki ww. kontroli, w których zostały stwierdzone nieprawidłowości⁴⁰, zostały niezwłocznie, po zatwierdzeniu informacji pokontrolnej, przekazane przez Biuro Kontroli na Miejsce do Biura Wsparcia Inwestycyjnego⁴¹.

6.4. Stwierdzono, że w ramach kontroli operacji nr OR11-6520.11-OR1100083/17 osoby uczestniczące w procesie kontroli złożyły deklaracje bezstronności z datą późniejszą niż data rozpoczęcia czynności kontrolnych⁴². Zgodnie z regułą 28 Książki Procedur KP-611-347-ARiMR/4/z kontrolujący zobowiązani są przed rozpoczęciem czynności kontrolnych do podpisania deklaracji bezstronności.

Ocena postępowania IP po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas kontroli trwałości operacji została uwzględniona w pkt 10 niniejszego Wystąpienia.

W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze przeprowadzania kontroli na miejscu realizacji operacji ocenia się pozytywnie z uchybieniem w zakresie terminowości złożenia deklaracji bezstronności.

7. Weryfikacja sprawozdań okresowych i końcowych z realizacji operacji składanych przez beneficjentów

⁴⁰ W przypadku operacji OR11-6520.11-OR1100083/17 stwierdzono szczegółowy kod pokontrolny: RM2. Niezgodność zakresu rzeczowo - finansowego operacji. W przypadku operacji OR11-6520.9-OR1100079/17 stwierdzono szczegółowe kody pokontrolne: RM2. Niezgodność zakresu rzeczowo-financeowego operacji, RM3. Rozpoczęcie i zakończenie realizacji operacji niezgodnie z terminem zawartym w umowie, RM4. Niezgodność dokumentów finansowo-księgowych z zakresem zrealizowanej operacji.

⁴¹ W przypadku operacji OR11-6520.11-OR1100083/17 kontrola przeprowadzona w dniach 13-14.07.2021 r., zatwierdzenie informacji pokontrolnej 3.08.2021 r., informacja przekazana przez BKM do BWI 3.08.2021 r. W przypadku operacji OR11-6520.9-OR1100079/17 kontrola przeprowadzona w dniu 27.07.2020 r., zatwierdzenie informacji pokontrolnej 3.08.2020 r., informacja przekazana przez BKM do BWI 4.08.2020 r.

⁴² Czynności kontrolne zgodnie z Informacją pokontrolną RiM 1.11/OR11/38/21 zostały przeprowadzone w dniach 13 i 14.07.2021 r., deklaracja bezstronności podpisana przez pracowników 14.07.2021 r.

- 7.1. Obowiązek sporządzania przez beneficjentów sprawozdania z realizacji operacji wynika z art. 25 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. oraz §1 rozporządzenia dot. sprawozdawczości. W § 4 ust. 1 pkt 3 lit. a i b rozporządzenia dot. sprawozdawczości określono, że beneficjenci są zobowiązani do składania do Instytucji Pośredniczącej sprawozdania końcowego wraz z wnioskiem o płatność końcową oraz sprawozdania rocznego w terminie do 31 stycznia każdego roku w okresie 5 lat po otrzymaniu płatności końcowej.
- 7.2. W przypadku 4 operacji⁴³ podlegających kontroli w powyższym zakresie, stwierdzono, że sprawozdania końcowe z realizacji operacji były składane przez beneficjentów wraz z wnioskiem o płatność końcową. Potwierdzono, że Oddział na etapie oceny wniosków o płatność końcową każdorazowo weryfikował pod względem merytorycznym złożone przez beneficjentów sprawozdania końcowe, zgodnie z obowiązującymi książkami procedur.
- 7.3. Ustalono, że beneficjenci operacji podlegających kontroli, byli zobowiązani do złożenia pierwszego sprawozdania rocznego do 31 stycznia 2022 r.⁴⁴ oraz do 31 stycznia 2023⁴⁵, ponieważ od zakończenia realizacji operacji musi upłynąć przynajmniej rok okresu referencyjnego.

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień. W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze weryfikacji sprawozdań okresowych i końcowych z realizacji operacji składanych przez beneficjentów ocenia się pozytywnie.

8. Weryfikacja wprowadzonych danych do systemu LIDER

- 8.1. Potwierdzono, że dane dotyczące wniosków o dofinansowanie, umów/aneksów do umów o dofinansowanie, wniosków o płatność, przeprowadzonych kontroli na miejscu zostały wprowadzone do aplikacji LIDER, z poniższymi zastrzeżeniami.
- 8.2. Stwierdzono:
- 1) w przypadku dwóch operacji opóźnienia przy rejestracji w aplikacji LIDER wniosku o płatność⁴⁶ - zgodnie z zaleceniem ogólnym zawartym w instrukcjach stanowiących załączniki do obowiązujących książek procedur, wnioski o płatność należy wprowadzić do aplikacji LIDER (zakres PRIM) bezpośrednio po ich

⁴³ OR11-6521.3.1-OR1100040/17, OR11-6520.11-OR1100083/17, OR11-6520.10-OR1100014/20, OR11-6520.10-OR1100002/20.

⁴⁴ W przypadku operacji OR11-6520.11-OR1100083/17 płatność końcowa z 20.11.2020 r., OR11-6520.10-OR1100014/20 płatność końcowa z 26.10.2020 r., OR11-6520.10-OR1100002/20 płatność końcowa z 9.12.2020 r.

⁴⁵ W przypadku operacji OR11-6521.3.1-OR1100040/17 płatność końcowa z 25.08.2021 r.

⁴⁶ W przypadku operacji OR11-6520.11-OR1100083/17 wniosek o płatność wpłynął do OR w dniu 10.01.2020 r., natomiast jego rejestracja w systemie nastąpiła w dniu 4.02.2020 r. W przypadku operacji OR11-6521.3.1-OR1100040/17 wniosek o płatność wpłynął do OR w dniu 16.06.2020 r., natomiast rejestracja w systemie nastąpiła 19.06.2020 r.

wpłynięciu do Agencji (najpóźniej następnego dnia po wpłynięciu), zgodnie z zasadami opisanymi w Dokumentacji użytkownika aplikacji Lider;

2) w przypadku operacji OR11-6521.3.1-OR1100040/17:

- brak uzupełnienia części danych w module dot. umowy o dofinansowanie, zakładka Beneficjent w części dane finansowe beneficjenta,
- błędne dane w module dot. umowy o dofinansowanie, zakładka Finanse w części Płatności zaliczki i rozliczenie zaliczek w etapach (wskazano II i III etap, a powinno być: I etap),
- błędne dane w module Zlecenia płatności w części Płatności zaliczki i rozliczenie zaliczek w etapach (wskazano: II etap, a powinno być: I etap; sumaryczną kwotę płatności zaliczki 3.252.472,35 zł, faktyczna kwota zaliczki zgodnie z umową o dofinansowanie wyniosła: 2.501.901,81 zł),
- błędne dane w module Wskaźniki (Wskaźniki III, w części Planowana zmiana wielkości produkcji: planowana wielkość produkcji przez realizacją operacji jest 280.000 kg, a powinno być: 18.000 kg);

3) w przypadku operacji OR11-6520.11-OR1100083/17 błędne dane w module wniosku o dofinansowanie, zakładka charakterystyka (równoczesne oznaczenie checkboxa - projekt inwestycyjny, projekt nieinwestycyjny, a powinno być: projekt inwestycyjny).

W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze wprowadzania danych do systemu LIDER ocenia się pozytywnie z uchybieniami w zakresie terminowości rejestracji wniosku o płatność, kompletności i poprawności danych.

9. Weryfikacja udzielanych przez beneficjentów zamówień zgodnie z zasadami konkurencyjnego wyboru wykonawców lub z przepisami z zakresu prawa zamówień publicznych

- 9.1. W przypadku 2 badanych operacji⁴⁷ potwierdzono prawidłowość zakwalifikowania, przez Oddział, beneficjentów odnośnie konieczności stosowania zasad konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców.
- 9.2. Ustalono, że Oddział prawidłowo zweryfikował zobowiązania beneficjentów odnośnie konkurencyjnego wyboru wykonawców, zgodnie z obowiązującymi książkami procedur⁴⁸, w oparciu o karty weryfikacji wniosku o płatność oraz wytyczne instytucji zarządzającej w tym zakresie.

⁴⁷ OR11-6521.3.1-OR1100040/17, OR11-6520.11-OR1100083/17.

⁴⁸ KP-611-573-ARiMR/3/z w przypadku operacji OR11-6520.11-OR1100083/17, KP-611-608-ARiMR/3/z w przypadku operacji OR11-6521.3.1-OR1100040/17.

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień. W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze weryfikacji udzielanych przez beneficjentów zamówień publicznych zgodnie z zasadami konkurencyjnego wyboru wykonawców lub z przepisami z zakresu prawa zamówień publicznych ocenia się pozytywnie.

10. Weryfikacja postępowania IP po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas kontroli trwałości operacji.

W wytypowanych do kontroli 2 sprawach, dla których Oddział w wyniku przeprowadzonej kontroli trwałości operacji stwierdził nieprawidłowości ustalono, że:

- 1) osoby uczestniczące w procesie kontroli wypełniania przez beneficjenta zobowiązań wynikających z otrzymanej pomocy finansowej złożyły deklaracje bezstronności;
- 2) przeprowadzona na podstawie książki procedur KP-611-493-ARiMR/1/z weryfikacja wypełniania przez beneficjentów zobowiązań wynikających z otrzymanej pomocy finansowej nie potwierdziła wystąpienia nieprawidłowości stwierdzonych na etapie kontroli utrzymania trwałości operacji.
- 3) Stwierdzono, że prowadzone przez Oddział postępowanie wyjaśniające dot. ustaleń kontroli trwałości w ramach operacji:
 - OR11-6520.11-OR1100083/17 realizowane było w okresie 3.08.2021 r. – 16.03.2022 r.,
 - OR11-6520.9-OR1100079/17 realizowane było w okresie 4.08.2020 r. – 20.04.2021 r.

Obowiązujące przepisy oraz opracowane przez ARiMR książki procedur nie określają terminu przewidzianego na zakończenie postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Oddział po stwierdzeniu przez kontrolujących nieprawidłowości oraz trybu informowania beneficjenta o okolicznościach wpływających na termin jego zakończenia. Brak określenia ram czasowych na dokonanie rozstrzygnięcia sprawy nie powinien jednak powodować przewlekłości w rozpatrzeniu nieprawidłowości przez Oddział.

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień. W związku z powyższym działalność Oddziału w zakresie postępowania po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas kontroli trwałości operacji ocenia się pozytywnie.

11. Posiadanie upoważnień przez osoby składające podpisy na dokumentach

11.1 Wszystkie dokumenty objęte kontrolą, w tym umowy o dofinansowanie, wezwania do usunięcia braków formalnych oraz do złożenia wyjaśnień skierowane

do wnioskodawców/beneficjentów, podpisywane były przez osoby umocowane na podstawie odpowiedniego pełnomocnictwa wydanego przez Prezesa ARiMR.

11.2. Pełnomocnictwa zostały sprawdzone pod kątem prawidłowości i zakresu umocowania, terminu ważności oraz sposobu wykorzystania - nie sformułowano zastrzeżeń w tym obszarze.

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień. W związku z powyższym działalność Oddziału w obszarze posiadania upoważnień przez osoby składające podpisy na dokumentach ocenia się pozytywnie.

III. Zalecenie pokontrolne

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i uchybienia, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, zalecam Panu Dyrektorowi podjęcie działań zmierzających do:

- 1) zapewnienia terminowego rozpatrywania wniosków o dofinansowanie, zgodnie z art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r.,
- 2) zapewnienia terminowego rozpatrywania wniosków o zmianę umowy o dofinansowanie, zgodnie z odpowiednimi książkami procedur,
- 3) zapewnienia informowania beneficjentów o terminie rozpoczęcia i zakończenia okresu związania z celem, zgodnie z odpowiednimi książkami procedur,
- 4) zwrotu beneficjentom dokumentów prawnego zabezpieczenia ustanowionego dla zaliczek, zgodnie z przepisami § 6 ust. 2 rozporządzenia do zaliczek oraz odpowiednią książką procedur, jak również zwrócenia pracownikom szczególnej uwagi na konieczność dokonywania zwrotu ww. dokumentów w przypadku całkowitego rozliczenia wypłaconej beneficjentowi zaliczki,
- 5) zapewnienia śladu rewizyjnego dot. sprawdzenia beneficjenta w rejestrze naruszeń, o którym mowa w art. 80 ustawy *o rybołówstwie morskim*,
- 6) zapewnienia w procesie kontroli na miejscu, składania przez kontrolujących deklaracji bezstronności przed rozpoczęciem czynności kontrolnych,
- 7) uzupełnienie brakujących oraz poprawę błędnych danych w poszczególnych modułach aplikacji LIDER w celu zapewnienia tożsamości danych zawartych w systemie z dokumentacją w wersji papierowej oraz rejestrowania wniosków o płatność w aplikacji LIDER, zgodnie z terminem wskazanym w odpowiedniej książce procedur.

Uprzejmie proszę Pana Dyrektora o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie mnie w terminie 30 dni od dnia

otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Ponadto przy piśmie informującym o podjętych działaniach mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień, uprzejmie proszę o przekazanie kopii dokumentów potwierdzających zrealizowanie zalecenia.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Grzegorz Mroczek
dyrektor generalny
/podpisano elektronicznie/